

Грибуна міського
українського слова
на вірний
американський землі

СВОБОДА

український щоденник

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
Тел. УНБ: HEnderson 4-1016

РІШЕННЯ АЙЗЕНГАВЕРА ЗАПОЗІДАЄ НОВИЙ РОЗВИТОК В АЗІЇ

МОЖЛИВІСТЬ ДЕСАНТУ ВІЙСЬК ЧАН КАЙ-ШІ НА
КИТАЙСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ ТА ПОВСТАННЯ
В КИТАО

Вашингтон. — р Ю Чан Кай-ші, який втік з Кореї, заявив, що сподівається на військову допомогу з боку США. Він сказав, що його війська готові до бою. Президент Айзенгавер відповів, що він не може гарантувати допомоги, але що він буде робити все, що в його силах, щоб допомогти Чан Кай-ші.

Ці заваги висловили корейський амбасадор саме в той час, коли дипломатичні і військові керівники очікували формального проголошення президента Айзенгавера про "нейтралізацію" ролі американської Сьомої Флотії в протоці Формозі, щоб дозволити генералу Чан-Кай-ші перебазуватися з Кореї до Тайваню.

Президент приступив до акції за „поворот до Бога“

Президент Двайт Д. Айзенгавер і віцепрезидент Річард М. Ніксон приєднались до акції Американського Леґіону, проголошеної через радіо й телебачення по цій країні під заголовком „Поворот до Бога“.

Форд призначує три з половиною мільйони на вивчення поведінки людини

Нью-Йорк. — Фордова Фондація призначила 3,500,000 на вивчення суспільного відношення й поведінки людини, створюючи нову ділянку праці під керівництвом Франка Стантона, який очолює Колумбійську Радіусу Систему.

96,000 ЖЕРТВ У ЛЮДЯХ НА „ВНУТРІШНЬОМУ ФРОНТІ“ В 1952 Р.

Шікаго. — Краса Рада Безпеки повідомляє, що в минулому році загинуло 38,000 осіб від випадків на шляхах країни, а це вказує на зріст нещасливих випадків висотою два відсотки в порівнянні з 1951 роком, коли загинуло 37,700 осіб. Крім загинутих в 1952 р. було ще 1,350,000 осіб пошкоджених в автомобільних випадках. У самім місяці грудні 1952 року було смертельних випадків 3,670, а це становить зріст на 5% у порівнянні з жертвами в тому самому місяці 1951 р.

Доллес запевняє, що рішення політичне може запобігти війні

У спеціальному інтерв'ю, зафільмованому минулого тижня відомою компанією „Колумбія Бродкастінг Систем“ й навісвітлено у минулому неділю через телебачення, державний секретар Доллес висловив свої погляди на тактику державної політики в П'ятому міжнародному конгресі, що відбувся в Нью-Йорку.

Советська Росія користалась грішми „Джойнту“

Американський Об'єднаний Жидівський Розподільний Комітет (Джойнт), що має свою центральну в Нью-Йорку, сповістив про свою дотеперішню діяльність, яка була спрямована на допомогу жертвам погромів і війни, а не мала жадних політичних завдань.

Нові обвинувачення за участь у збривах на водному фронті

Нью-Йорк. — У минулому тижні Стейтс Карна Комісія винісла перелік обвинувачень за участь у збривах на водному фронті. Ці обвинувачення стосуються діяльності в Нью-Йорку й в інших містах.

Почали святкування тристаріччя заснування Нью-Йорку

Нью-Йорк. — У неділю почалося святкування тристаріччя заснування міста Нью-Йорк, яке відбулося 2 лютого 1653 р.

„ХРИСТИНИ“ „МОЛОДОЇ ДУМКИ“ НА ПРОСФОРІ ХОРУ „ДУМКА“

Нью-Йорк. На традиційній Просфорі хорі „Думка“, що своєю чисельністю, програмою та вісничістю перевищує цей рік всі три дотеперішні, виступила вперше перед публікою „Молода Думка“, створений недавно при „старій“ „Думці“ хлоп'ячий хор під диригентурою п. Р. Степаняка.

ТРАГІЧНІ НАСЛІДКИ ПОВОДІ НА ПОБЕРЕЖЖЯХ ПІВНІЧНОГО МОРЯ

Лондон. — Східні бережки Британії, як і теж прибережні простори Бельгії, Голландії та Північної Франції, навістила в суботу вночі та в неділю велика повідь з Північного моря, жертвою якої впади сотні осіб утонувших та тисячі бездомних.

132 особи втопилися з порону „Няняня Вікторія“

Донагелді, Північна Ірландія. — З порону „Няняня Вікторія“, що його затопив сильний гураган коло берегів Північної Ірландії, вдалося врятувати тільки 44 особи, а 132 особи втопилися.

Німеччина хоче вислати втікачів до Канади

Берлін. — В неділю 1 лютого канцлер Аденауер промовляв на сільсько-господарській виставці в Берліні. Він заявив, що кожного дня втікає до Берліну із Східної Німеччини коло 1,000 осіб, яким треба б дозволити їхати на тимчасову імміграцію до Канади.

14 відсотків італійців серед чужонародженого населення в Америці

Вашингтон. — Бюро Перепису оголосило, що серед білого чужинського населення в Злучених Державах найбільше мешкають народжені в Італії, бо аж 14 відсотків.

КОРОТКІ ВІСТІ

● Холодний похід з Канади обійняв територію околиці Нью-Йорку до 18 ступнів Фаренгейта. Не зважаючи на це, недільна погода нагадувала весну.

ОБОРОННА ЄДНІСТЬ ЄВРОПИ — ЦІЛЬ ПОДРОЖІ ДОЛЛЕСА

Париж. — Американський державний секретар Джан Фостер Доллес і директор Агенції Взаємної Безпеки Герольд Стассен приїхали в неділю до Парижа і вже в тому ж дні відбули наради, згідно вислукали звіт цілого ряду американських політичних, господарських і військових представників, а в понеділок мали відбутися наради з французьким прем'єром Рене Масро, міністром закордонних справ Жоржом Бідо та іншими найвищими представниками французького уряду.

Німецький канцлер заповідає акцію в справі ратифікації договорів

Бонн. — Західно-німецький канцлер Конрад Аденауер закликає до ратифікації договорів між Німеччиною та західними альянтами в справі оборонної співпраці.

В Англії відновляють газолінові станції

Лондон. — Від початку світової війни в Англії продавали тільки один рід газоліну, і то найнижчого сорту.

НОВЕ НАПРУЖЕННЯ НА БАЛКАНАХ

Београд, Югославія. — З югославських політичних джерел заявляють, що формування нової оборонної антанти на Балканах між Югославією, Грецією і Туреччиною викликало помітне занепокоєння між комуністичними силами Югославії та що Комінформ вже позав акцію, щоб до цієї антанти не допустити Англію, щоб в ній відбавити Югославію.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном: Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з понеділка (з англійською частинною): Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

За кожну зміну адресу платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕВМІРУЩА ІДЕЯ КРУТ

Дня 27-го січня, отже два дні перед 35-тою річницею героїчного бою під Крутами «лидарів абсурду» із Студентською Курення в обороні золотавої столиці України перед більшовицькою навалю, в тому ж Києві відбувся з'їзд Комсомолу (Комуністичного Союзу Молоді) України, на якому секретар той організації Г. Г. Шевель, вважав за відповідне і потрібне закликатися молоді до «безпощадної боротьби» проти «буржуазних націоналістів». При цьому він накинув на тих націоналістів страшну лайку, називаючи їх «запродаючими» і «наймитами», цим разом вже «американських імперіалістів».

Від бою під Крутами минуло вже 35 років і скільки таких закликів до «безпощадної боротьби» проти українських націоналістів Москва та її слуги вже проголошували? Скільки разів вони вже повідомляли про «розгромлення» тих націоналістів, на те, щоб в другому річчю вже знову закликатися до «безпощадної боротьби»? І скільки нових Крут від того часу в різних формах повторювалося?

Крути та ідея, яка просвічувалася тоді цим лицарям-юнакам, що своїми грудьми намагалися зупинити багато разів переважачи їхні сили навалу червоного ворога, справді безсмертні. Тридцять п'ять років української історії після Крут це один великий Крут. Молодь в партизанській боротьбі після першої світової війни, підпільна Спілка Української Молоді, Українська Військова Організація і Організація Українських Націоналістів, численні підпольно-революційні акти і акції, Українська Дивізія і Бродяги, аж до героїчної Української Повстанської Армії та безліч менших і більших нових Крут в її боротьбі по сьогоднішній день — все це та сама невмируща ідея Крут, все це ці безсмертні «лидарі абсурду», що проти надії надіються і хоч самі гинуть, їхня ідея перемагає, бо пориває все нових і нових борців за її здійснення.

Були випадки, що український загальний видивав деякі сумніви щодо молоді під Совстами. Мовляв, більшовицька школа й більшовицьке виховання не могли залишитися без сліду. Але відкриття залізної застави під час другої світової війни не тільки розвіяло ці сумніви, але й показало цілком інше. Тепер вже й у вільному світі тисячі юнаків, які народилися, вирости і виховалися під совєтським режимом, але ми бачимо, що ідея Крут в них не менша і не слабша від тих, які на ній явля виховувалися. Від одного з цих юнаків ми недавно чули, як то він на своїй шкільній совєтській лавці був вирівав собі ножем знак Тризуба, за який виірвали лидарі під Крутами, хоч він сам про Крути й не чув. А учитель, викидаючи його за це із совєтської школи, не відвергав, щоб з нарахуванням свого життя не шепнути йому на вухо поради, щоб того знаку він ніколи в житті не забував. Тепер ми бачимо, як ця підсовєтська колись молоді, яка опинилася у вільному світі, створила свої організації й в них плекас найчистішу ідею Крут: краще смерть, ніж неволя!

Сьогодні немає сили на світі, яка могла б цю ідею перемогти. Московські володарі можуть собі закликатися до «безпощадної боротьби» проти українського націоналізму, можуть називати українських патріотів зрадниками чи американськими наймитами, можуть творити собі свої комсомолі, можуть вбивати, замикати до в'язниць та висилати на каторгу українських юнаків, бо на це вони мають це своєю терористичну владу, але вони не мають жадної сили, щоб здолати душу української молоді, щоб відвернути її від тих ідеалів, за які виірвали їхні попередники під Крутами. І в цій власне ідеї, в цій перейнятій тією ідеєю молоді майбутнє України. Це може впасти багато жертв, це можуть повторитися неоди Крути, але кінцевий вислід тих терпів і того знагу може бути тільки один: вільна, незалежна і соборна Українська держава та вільний синьо-жовтий прапор над золотавою столицею.

Д. Галич

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(3)

Свої міркування проф. Добрянський закінчив твердженням, що «Український Конгресовий Комітет Америки має повне довір'я в своє післанництво і тому посередництвом цієї місії захистити та оборонити всіма відповідними засобами, успіхи своєї праці та основні інтереси всіх українських організацій на Чужині».

Проф. Добрянський ще твердив, що він дістав задоволення, що назва Американського Комітету буде змінена та що федералісти не матимуть до нього доступу, якщо в ньому будуть відповідно заступлені українські групи. Висловив проф. Добрянський були скеровані на те, щоб підтримати його думку, що українці повинні висловитися в спільну акцію антибільшовицької боротьби.

В тому самому дусі представляв справу тек п. Душин, зазначаючи, що україн-

ці повинні висловитися в спільну акцію, бо беручи в ній участь, вони зможуть успішніше боротися за свої права та за зміну тих постанов статуту, які не відповідають їхнім інтересам.

Над усіми цими твердженнями і висловленнями почалася описна дискусія, якою проводив підписаний. На запити відповідав професор Добрянський, адв. С. Ярема та інші члени делегації. Треба ствердити, що дискусія велася на високому рівні і продовжувалася з малою тільки перервою, під час якої збиралися їсти і пити.

Другий день наради, в суботу 20-го грудня, почався складанням заяв від поодиноких українців. Всі заяви були подібні і всі вони припинили підтримувати думку про співпрацю з Американським Комітетом і евентуально приступлення до Коорди-

ЗА ОСНОВНУ ЧИСТКУ

Міжпартійна боротьба за владу в Вашингтоні, поставила — як мово про республіканців — на першому місці потребу чистки в самому центрі влади, піднесення етики і моралі. На те були причини. Ми були довший час свідками невольності, а то й зради різних урядовців, а теж і корупції. Не можна сказати, щоб демократична адміністрація замикала на це очі, але й не була дуже активна, щоб зарані ці ляха усунути. Доказом цього може бути хоч би назначення б. посади міста Нью-Йорку, О'Давера, амбасадором до Мехіко, як і невідкликання його навіть тоді, коли вже були прилюдні зізнання про його зв'язки з особами з північної, значимими гегемонами, на яких поперта він рахував у своїй політичній кар'єрі.

Нова адміністрація заповіла тепер «новий режим». Не знаємо, як далеко вона піде у своїх чистках, бо сама поліція, що республіканці приїхали до влади, це не говорять багато. Також і за республіканської влади було давніше багато скандалів. Але добре, що етику і мораль поставлено тепер у Вашингтоні на визначне місце та це постійно про це говориться. Це полегшує працю на місцях, зокрема в таких гнильних центрах, до яких треба зарахувати в першу чергу — місто Нью-Йорк.

Від кількох тижнів американська преса переповнена скандалами, які діялись в нью-йоркській пристані, а які тісно зв'язані з юнією корабельних вантажників, що належить до Американської Федерації Праці. Нам неможливо те все описувати, бо треба було б заповнювати кожного дня скандалами бодя одну сторінку газети. Допити, які переела тепер Стейтова Карна Комісія, виявили, що панамі в пристані були значні злочини, так як чотири брати Анастасії, що стояли на чолі цієї банди. Робітничтво тут ні при чому. Хто з робітників не мовчав, того просто вбивали «Корпорація Вовни», яку контролювали ті брати Анастасії. Робітників відмовлялися, наприклад, вантажувачів з корабельних вантажників, вартість \$3,000, 000, як Совети почали свою нову агресію, зневажаючи при тому ще й Америку. Але хабар в сумі \$70,000, заплачений гегемонам, вирішив і ту проблему і футра були виланувати. При допомозі кримінальних типів гегемонська спілка контролювала юнію вантажників робітників і стягала мільйони доларів з вантажів з корабельних підприємств, але й з самих робітників.

Скандал цей великий, але є ще й інші ліха, міські нечистоти, погані санітарні відносини, і т. п. А це все наслідки політичної корупції, яку знов зродила громадянська байдужість і легковажне ставлення загально до громадських справ. На це вже почали звертати увагу найвищі представники духовної еліти, списки тощо. Але все це вже було в Нью-Йорку. Тому теж і тим разом не приїде до

наційного Центру, але тільки під умовою, що статут Центру буде цілковито змінений, та що Центр буде призначений з проросійських імперіалістичних впливів. Були теж голоси, що до Координаційного Центру взагалі не можна і не треба говорити з уваги на його наставлення, яке навряд чи змінило б практично навіть і вимагали зміни статуту. Проте, абсолютна більшість висловила в користь співпраці, якщо тільки будуть переведені вимагати зміни.

Наші спільні наради продовжувалися ще й третнього дня, в неділю 21-го грудня, присвячені цим разом виключно обговоренню дальшого об'єднання і координації діяльності всіх українських груп утворення на еміграції. Реферуючи цю справу, я звернув увагу на важливість цієї проблеми, отже координації всіх українських сил, здійснення якої не тільки дуже скріпило б нашу внутрішню силу, але й поважаю збільшило б наш авторитет та ефективність наших висловів названі. Важливість цієї проблеми позначується теж увагою, яку приділяв їй П'ятий Конгрес Американ-

то не робить нічого, щоб юнію позбулися гегемонів, що їх тероризують і використовують.

Стейтова Карна Комісія, яка веде слідство в Нью-Йорку, зробила велике діло, за яке їй повинна дякувати ціла нація. Нью-Йорк не є ніяким винятком, бо гегемонія діють і в інших містах. Але чистка, переведена в Нью-Йорку, буде заохотою для інших міст почати те саме.

Американська продукція

Продукція ЗДА в 1952 р. виросла 345 мільярдів доларів. Це є найвищий щабель, якого американська продукція колинебудь досягла. В 1929, що був для господарства дуже добрим роком, ЗДА випро-дукували вартості 104 мільярдів. Перерахувавши на ціни з 1952 р. одержимо для 1929 року продукцію в сумі 172 мільярдів доларів. А це означає, що протягом останніх 23 літ продукція ЗДА подвоїлася.

ЗДА найсильніший і безконкуренційний продуцент світу. Це відомо. Та всетаки варто собі усвідомити, що населення ЗДА, яке становить тільки 1/15 людства, виробляє аж 1/4 світової продукції. Ця продукційна сила дає ЗДА величезну перевагу над Совстами. Згідно з останньою п'ятиріччю, СССР планує (!) на 1955 р. одержати продукції вартості — приблизно 160 мільярдів. Цим він наблизиться до продукції ЗДА з 1929 р.

Коли звяжати, що зі своєї продукції ЗДА вивозить закордон, як от пр. у 1951 р. — 15 мільярдів, а ввозить — 11 мільярдів, себто експортують вартості тільки 4 мільярдів, або неповних 1,5% продукції, то стане очевидним, що ця величезна продукція має збут на внутрішньому ринку.

За останніх 23 роки населення ЗДА зросло на 35 мільярдів, то є на 30%. У такому ж відношенні (30%) зросло за той час число працюючих: з 48 мільярдів у 1929 р. до 61 мільярдів у 1952 р. Вирінає питання: якщо в той же сам час продукція зростає на 100%, то де дається 70% цієї продукції?

Власиво тут існує тільки одна можливість, а саме, що люди більше заробляють і більше купують, або, як кажуть економісти: збільшилася поспішність внутрішнього ринку через зріст купівельної спроможності попути.

Пересічний річний дохід на одну голову населення виносив у р. 1929 — 1,000 доларів, під час коли в р. 1952 — 1,500 доларів (узгаляючи звичку цін). Іншими слова-

ми: за 25 літ реальна платня в ЗДА зростає на 50%. Та це важливіше з те, чий дохід зріс. Приглянувшись статистиці доходів, можемо ствердити, що число людей, які річно заробляють понад \$3,000 і понад \$8,000 зменшилося, а зате збільшилося на 62% число середньої класи з річним доходом \$3,000-\$8,000. Найвищого спаду дізнала найвища класа в таблиці доходів, прошарок «супербагатів», яких пайка в народному доході протягом останнього чвертьріччя столиці наполовину. Слід зв'язати, що тут мова про дохід перед відтагненням податків.

Це перегрупування соціальної структури ЗДА, що є незначущим мас надзвичайно велике значення. Ким іде про значення цієї зміни для народного господарства, то воно лежить у розширенні ринку збуту. Це соціальне перегрупування, разом із політикою повного zatrudнення, творить основу американського добробуту.

Підвищення реального доходу з вислідом і це одного чинника: зросту продуктивності праці. Завдяки кращій факторній підготовці робітників, а передусім завдяки механізації продукційного процесу, вдалося продуктивність праці надзвичайно підвищити. Сьогодні існують фабрики, в яких треба шукати за людьми. Нпр. одну велику хімічну фабрику в Техасі, яка покриває потребу третини населення ЗДА, обслуговує тільки трохи (!) людей, що сидять собі в теплій кімнаті й дивляться на контрольні годинники. Вислід: У 1929 р. робітник працював 48 годин, сьогодні працює тільки 40 годин, а значе він вийшов продукту на 80% більше ніж у 1929 р. Зріст реального доходу населення знаходить свій вираз у піднесенні життєвого рівня, яке можна зіставити з дуже ефективними прикладами. Візьмомо авто. В 1929 р. 10 авт припадало на 52 американців, в р. 1952 10 авт припадало вже на 35 американців, себто вже майже що третій американець має авто. Ще яскравіше це видно з наступного зіставлення:

	1929	1952
Домів з електричними ледівничками	10%	80%
Домів з радіом	40%	80%
Домів з телевізією	—	40%
Зелентрифкованих фарм	10%	90%

Американське народне господарство підносило дохід широким мас, розширяло попит на ринку, збільшує збут товарів, спричинює зріст продукції, що знову приносить

УКРАЇНЬСЬКА МУЗИКА В АМЕРИЦІ

Роман Савицький

Виступ скрипака і композитора, проф. Романа Придаткевича в Літ. Мистецькому Клубі в Нью-Йорку (26 грудня м. р.) можна б назвати певного роду історичною подією, коли дивитися на нього, як на перший голос українсько-американського композитора, звернений до новоприбулих українських музик. Бо справді, всі українські мистеці і студенти музики, прибувши тому 3-4 роки до цієї багатогранної заселеної країни, не побачили докрити себе нічого, що могло б їх осмілити до шукання пригожого для себе ґрунту діяння. Ніхто не вийшов їм назустріч не то посередньо, чи безпосередньо допомогою, але навіть звичайною інформацією і радою. Деякі з них, головною виконавці, осмілилися на нове, незнане, терені зразу шукати частя на власну руку і вже при перших кроках стурнували з розчаруванням — не сподіючись, що тут, у краю великих можливостей, аж так рідкошальну працю і заробіток. Але, як вказує наведений приклад з р. 1950, таке переставлення є можливе без господарської депресії. І таке переставлення буде можливим і тепер. Тим більше, що воно не буде відбуватися раптово, але поступово. Конгресова Комісія передбачає, що після осягнення вершка зростає у 1953 р. видатки на зростаючі будуть поступово спадати по 5-10 мільярдів доларів річно, аж до остаточного рівня, яких 35 мільярдів доларів у 1956 р. Очевидно, при передумові, що в міжчасі не вибухне війна. Людей звільнених з воєнної продукції буде абсорбувати мирна економіка. Для них місце знайдеться. Сьогодні індустрія має в своїх руках чимало нових патентів, для яких не можна зачинати нового виробництва саме із-за недостатку спричинених воєнною продукцією. Згадайте хочби наприклад, про кольорову телевізію, що вже дає вже на той, щоб вийти на ринок. В доданку американська економіка має ще в запасі велику потребу на публічній роботі — шляхи, автостради, школи, державні й комунальні будівлі — яку обчислюють на 40-50 мільярдів доларів (їх фінансують з фондів, не з податків).

Цим не хочемо сказати, що народне господарство ЗДА є вільне від конюнктуральних коливань. Це належить до характеру вільного динамічного господарства. Один зі спадів такого коливання ми переживали в 1949 р.

Черговий подібний спад — може легший, — економісти передбачають на 1954 р. а може вже й на другу половину 1953 р. Однак криза таких розмірів як у 1933 р., коли до продукції впала наполовину, а на вулиці вишло 15 мільярдів безробітних, є неправдоподібна. Американське народне господарство сьогодні стабільне й добре забезпечене. Воно розпоряджася цілим рядом економічних стабілізаторів, якими можна протидіяти загрози гос-

передусім нема правильних критеріїв в офіційованих самих себе і того, що ми робимо. Від себе додамо, що коли ці правильні критерії в поодиноких, окремих випадках існують, то вони майже безслідно губляться в морі нашого, назвагал низького рівня музичного смаку і вимог. Доказів на це можна б навести дуже багато. Пригадаймо хочби, як часто на наших естрадах і сценах повний успіх у публіки має не те, що справді щось варте, а те, що з мистецтвом не має нічого спільного. Або вільним до руки деякі українські сезони музичні видання, які є запереченням всякої мистецької відповідальності, а проте розходяться масово, підчас коли добрі твори лежать в теках, бо нема засобів на їх видання. А в ділянці музичних критик доходить до таких курйозів, що популярного у нас, але пересічного співака називається одним з найкращих сучасних віртуозів співи, а іншого — ніще пересічного, прирівнює до Каруза і т. д. і т. д.

І не був би це великим нещастям сам факт, що рівень нашої музичної справи є низький. Його можна все різніми засобами підвищити. Коли б тільки були у нас працівники, щоб найкращі професійні об'єктивні в критиці і самокритиці. Цього в нас, на жаль, нема; навпаки, а тверда віра в нашу велику музичність, високе уміня і вигоначений музичний смак. Саме тут є найбільше лихо, яке паралізує кожну спробу об'єктивної інформації, ради, дискусії, чи оцінки.

Насувається питання: чи американське музичне життя може вплинути додатково на піднесення рівня нашого музичного мислення? Відповідь мусять звучати: ні! — Чому? Бо там, де живе український загаль в Америці, справжні музичні прояви цієї країни не доходять. Головні музичні центри Америки, це Нью-Йорк, Філадельфія і Бостон. В них розгортається кожного сезону буває концертне життя, з тим однак, що в Нью-Йорку воно повільно не на давньому, у Філадельфії не на Франкліні, а в Бостоні — мало українців. Поза тим музика в Америці культивується, це досить обмежено в радіо, а також по університетах і каледжах. Доброї концертної акції, яка б обслуговувала околиці великих центрів, мали міста і містечка, Америка не має, бо американський ринок (менеджери) не допускає до голосу більшої кількості виконавців. Це, як говорив мені один з передових густенних піаністів, могло б розрізбювати великі доходи кількох концертних потенціалів, що вони мають з невеликого числа, але справді першорядних виконавців. Тому американського концертного життя має змогу користати ювісім мінімальна кількість українців. В скобках зазначу, що тутешнє концертне життя називається «американським» тільки тому, що воно відбувається на терені Америки. По суті-ж майже всі кращі «американські» виконавці — це продукт Європи і продовження європейської традиції. Велика частина з них вийшла з України: Горовіц, Калель, Брайловський, Барере, Мільштайн, Цимба-

(Продовження на стор. 3)

окрему Комісію із завданням продовжувати ці консолідаційні заходи. Супроти цього рішення, щоб ця Комісія поширилася, включаючи деякі нові особи, та продовжувала свою працю.

На закінчення дебат я подякував учасникам наради за їх участь, висловлюючи надію, що навізаний при цій нагоді контакт продовжуватиметься, перетворюючись в практичну координацію праці і дій на майбутнє.

Після наради зібралися представники всієї місцевої української преси та, обговоривши перебіг і вислід триденних нарад, погодилися одностайно проголосити в цій справі спільний комунікат. В цьому комунікаті, що його підписали: Мирон Ковалевський, Антін Мельник, Володимир Станіс, Михайло Воскобойник і Дмитро Штигало, сказано:

(Продовження буде).

НЕЗАБУТНІ ДНІ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ

(Уривок з мого "Споми́нів").

Відступ з Києва.

Цілий день 27 січня 1918 р. (ст. ст.) більшовики обстрілювали Київ з Дарниць, Слобідки та з бронепотягу. Над вечір вдалося їм перейти мост на правий беріг Дніпра, зайняти Печерськ та після тяжкого бою головний залізничний даірець. Наше військо почало у вечір з боєм відступати по шосе в напрямку на Святошин та далі на Житомир. З військової покинули Київ Пресидія й більшість членів ЦР та уряд. Сидіти в домі, біля якого увесь час падали гранати та вешталіся повстанці, я нічого не знав, що творилося в інших місцях Києва. На довершення всього одна гранатка, рикошетом вдарила в стіну нашої помешкання, що виходила на Володимирський вул., внаслідок чого усі пішки в п'яти вікнах розбіглися на дрібні шматочки. В кімнатах стало холодно й чути було все, що відбувалося на вулиці. Вночі гарматний вогонь ще збільшився, тільки гранати вже перестали летіти через наш дім, бо більшовики почали обстрілювати Житомирське шосе, по якому відступало наше військо.

Сумно було сидіти в нашій квартирі й ми спустилися до сусіду, до гурту людей, що мешкали там. Кілька разів виходив я у двір та прислухався: чути було стрільбину з гармат та свист і клекот стріли з великих і малих гармат. Настала довга й страшна ніч: всі чекали на прихід більшовиків і про це тільки й було мови. Одні були проти більшовиків, особливо жінка хоружого С. Петлюри, яка лягла на чім світ стоїть більшовиків, а були й такі, що з радістю чекали їх приходу. Особливо гарячим сторонником був росіянин, власник маленького склепення в сусідній, а коли я заважав, що більшовики можуть забрати увесь крам з його склепення, він не вірив і твердив, що комуністи прийдуть, звільняти біди від експлоатації буржуї. Але сталося так, як я казав: як тільки на світанку червоної війни підійшли до Старокиївського у частку та зайняли його, то крамар радіючи відчинив свій склепник та засвітив світло. Не пройшло й години, як він з криком і плачем вбів до нас, почав кричати та злягати "товариші", бо вони, увійшовши до склепу, забрали чисто все, що там було їстівного, шинку, ковбаси, сало, хліб, цукор і т. д. А жінка хоружого почала сміятися та глумувати: "А що? братики, то-варіші отграбували тебе? Так тобі й треба, дурню!" Над ранок почалася завірюха, впав порядний сніг і стало ще холодніше й неприємно. Обстріл

ІМІГРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ ЗА НОВИМ ЗАКОНОМ

(Примітка: Ця стаття є четвертою з серії статей про найважливіші пункти нового закону про Іміграцію та Натуралізацію).

Поява нового закону Мак-Керрена-Вальтера про Іміграцію та Натуралізацію, що ввійшов у силу 24 грудня 1952 року, викликала цілу бурю суперечок. Нпр., відносно тимчасового перебування в ЗДА чужинців моральні. Біля 300 членів команди французького пароплава, "Ліберте" примушена була залишитися на ньому під час його перебування в нью-йоркському порті через нові правила, запроваджені за новим законом.

За старим іміграційним законом, команда чужинського пароплава, що прибув до американського порту, могла залишатися на березі протягом 29 днів, якщо вона могла дати задовільні відповіді на кілька трансферних запитань. А новий закон вимагає від команди чужинського судна проходження такої самої процедури, що й всі загальні чужинці, які просять допустити їх до ЗДА.

Рішення іміграційного уряду безапелляційне.

За новим законом іміграційний урядовець перевіряє кожного члена команди чужинського судна, перед тим, як дати йому дозвіл зійти на беріг. Якщо цей урядовець вирішить, що якийсь член такої команди не бажаний, його рішення є остаточне і жодні апеляції не приймаються до уваги.

Якщо член команди чужинського судна дістає дозвіл зійти на беріг, йому дається право перебувати в Америці не довше, як 29 днів. Якщо він прострочить цей термін, він може бути оштрафований до 500 дол. або ув'язнений до шести місяців (або те й дру-

го). Його можуть депортувати.

Імігранти з візами мають бути перевірені.

Імігранти, що дістали візи, також перевіряються іміграційним урядовцем по приїзді до американського порту. Але це є тільки нескладна процедура, бо фактично всі імігранти вже були перевірені американськими урядовцями раніше.

Тридцять років тому існував інший порядок. Тоді чужинець, що хотів імігрувати до ЗДА, не знав, що його чекає і які вимоги будуть йому поставлені, поки він переїде океан. І часто траплялося, що люди мали вертатися назад, не діставши дозволу на іміграцію. Щоб облегшити людям клопоти по переселенню, від 1924 року було запроваджено новий порядок і видавання віз було доручено американським консулатам по різних країнах.

Проте, останнє слово про дозвіл на іміграцію до ЗДА належить іміграційному уряду ЗДА. Тому не виключена можливість випадків, що чужинці можуть завернути назад, навіть коли він прибув сюди з візою, одержаною за кордоном. Проте, це трапляється дуже рідко. Нпр., протягом 1951 року з загальною числа 205.000 імігрантів, що прибули до ЗДА, було відіслано назад менше як дві десятих відсотка.

Починний відомлення Головні причини недопущення імігранта, хоч він уже й дістав візу, були: (1) Виявлено було, що він, одержуючи візу, подав неправдиві відомості про себе, або (2) зміна в стані імігранта, яка поставила після одержання візи на іміграцію (наприклад, він захворів).

Коли імігрант прибув до ЗДА, його та його папери перевіряється одним чи кількома іміграційними урядовцями. Коли іміграційний урядовець знайде, що щось не в порядку, це неясно, він передає такого імігранта спеціальному урядовцю, призначеному Генеральним Прокурором, який має спеціальні інструкції і який переглядає справу наново. До затвердження нового закону такими справами відіала комісія з трьох осіб.

ПОМЕР ЧЛЕН ОСНОВНИК У. Н. С. ЮРІЙ ХИЛЯК З ОЛИФАНТУ

За звідомленням Андрія Тараса, секретаря 403 від. У. Н. С. з Олифант, помер там у п'ятницю 23 січня Юрій Хилляк, довгочасний політичний і бізнесовий діяч в околиці Міддлвік коло Скрентона, у штеті Пенсильванія. Місцева преса відзначує його як громадського працівника, що займав між ін. становище борджеса (посадника), радника міської школи та ін.

Як бізнесмен мав коліс пересилочне бюро, агенцію забезпечень і гостинницю. Він був основником місцевої української катол. парафії св. Кирила й Методія і основником повітової української братської організації "Згода Братств", яка пізніше злилася з Українським Народним Союзом. Залишив по собі двох синів, Нестора й Юрія, дві дочки, Марію й Теклу, 11 онуків і три правнуки.

Неблизько похоронено в понедїлок 26 січня на місцевій парафійській цвинтарі. Бл. п. Юрій Хилляк приїхав до Америки в 1885 р. 19-річним молодцем і осів у Шамокі. У 1888 р. перенісся до Олифанту і відтоді жив у цій громаді постійно, займаючись громадськими й народними справами. Він належав до членів основників Українського Народного Союзу. Мав загальну пошану й любов, бо зміг робити добро своїм співгромадянам.

Починний народився в селі Бічарова, повіту Гривін, на Лемківщині в Західній Україні, 30 травня 1866, отже перед смертю мав скінчених 86 років життя.

Юрій Хилляк брав участь у першій конвенції УНС в Шамокі, Па., 30 травня 1894 р., і там був обраний членом Головної Ради. На Другій конвенції, 30 травня 1895 р., в Олифанті був обраний касиром і затримав цей уряд до П'ятої конвенції, 7 червня 1897 р. Після того його ім'я не згадується в конвенційних протоколах. З приватних споминів відомо, що він був основником інших подібних українських організацій. Націоналістичне бачення життя привертало його увагу присвячував небажаним місцевим церковним справам. Між іншим причинився до будови великого будинку для приміщення української парафійної школи. Останніми роками не було вже чути про його громадське життя з уваги на старість. Місцева громада втратила в ньому діяльного члена-підпора.

В. П. П.

Можна дати заставу В деяких випадках, коли імігрант відкинуто за якусь фізичну хвилю, хоч і не заразив та небезпечно для інших, або коли комісія знайде, що імігрант не зможе утримувати себе і обтяжити громаду, Генеральний Прокурор може дозволити йому перебування в ЗДА, з умовою, що буде введена спеціальна застава. Мета такої застави — збільшити федеральний, штетовий та муніципальний уряди від обов'язку підтримувати матеріально такого імігранта. Заставу буде повернено, коли імігрант набуде американського громадянства, коли він виїде з ЗДА, або коли він помере.

Коли імігрант відкинуто за його приналежність до заборонених організацій, або коли іміграційний урядовець знайде, що перебування такої особи в ЗДА загрожувало безпеці країни, такий випадок передається на розгляд Генеральному Прокуророві. В таких випадках імігрант не має права скаргитися на тимчасову затримку його, але може сам, чи через свого представника подати в писаній формі своє пояснення Генеральному Прокуророві. Генеральний Прокурор може закласти апілянта для пересилання, або якщо він має конфіденціальну інформацію, яку переконують його про неможливість допущення імігранта, він може, не оголошуючи цих інформацій, відмовити імігрантові без дальших переслухань.

Незаконні імігранти Новий іміграційний закон коротко розправляє з людьми, що прибувають нелегально. Раніше такі випадки передавались на розсуд Генерального Прокурора. За новим законом іміграційному урядовцю дається право вирішити, чи дана особа намагалася прийти до ЗДА нелегально, і відіслати її назад. Його рішення не може бути оскаржене.

Всі чужинці, що прибувають до американських портів з іміграційними візами і з усіма паспортами в цілковитому порядку, після перевірки їх іміграційним урядовцем дістають дозвіл на перебування в країні. Перевіряють їх на борту пароплава чи в ае-

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. М. ВЕЛИЧКІВСЬКОГО

Дня 1 листопада 1952 відбулося наукове засідання Економічної Комісії НТШ, на якому керівник Комісії проф. М. Величківський англо-сиз доповідь на тему: "Сільсько-господарська політика в Україні в перші роки після звільнення її від моск.-сов. окупації".

Згідно перепису 1939 р. все хліборобське населення України розподілялося між с.-г. утрюпованими в такому відсотковому відношенню: на колгоспи припадало 77,6%, на совхозів 5,9%, на одноосібників 6%, на інших (службовців, ремісників) 9,5%. На сьогоднішній день площа колгоспів збільшилася за рахунок зменшення одноосібних господарств. Площа ж совхозів усталабувалася. Отже домінуючою формою с.-г. виробництва в Україні нині є колгоспи. При наміченні шляхів нашої с.-г. політики в Україні ми не можемо не примусити будемо рахуватися з опінією селян щодо колгоспів. Українське селянство було примусово затягнене до колгоспів, тож наші селяне ще й нині наставляють орождо до чужого йому колгоспної системи. При розподілі на трудові селянин одержує пересічно 2,5 кілограмів зерна за один трудовий день. Урожайність на колгоспних ланах низька. Згідно з даними сов. статистики збирили з одного гектара зернових в 1938 р. 9,1 центнар, в 1939 р. 11 центнарів, цукрових буряків 160,3 в 1938 р., а лише 123,9 в 1939 р., картоплі 67,9 тисл. 57,9 центнарів. На сьогоднішній день жальких врожайних знизились до такої міри, що урядові труднощі припущати, щоб урожайність була вища від сьогоподаної. Тракторний парк був в часі війни знищений на 80% і дуже сумнівно, чи він сьогодні відновлений до стану 1940 року.

Машинно-тракторні станції займають в колгоспному виробництві одну з перших місць і цього не слід забувати при планування на майбутнє. Згідно з сов. статист. даними посівна площа колгоспів обслуговує МТС дорівнювала в 1937 р. 85,4%.

В 1938 р. було в Україні 81,3 тисяч тракторів, в 1939 р. 103,7 тисяч. Кількість комбайнів в 1937 р. — 15,209 штук. Після скасування колгоспної системи не буде в селі в наявності живої тягловій сили. Повне відкинення механізації с.-г. виробництва було б поворотом назад і цього не можна не свхвалювати. Але можна погодити досить вдало дрібне селянське індивідуальне господарство з тракторами й комбайнами шляхом с.-г. кооперації машинно-тракторних станцій, шляхом маш.-тракт. товариств або машинно-кінських товариств.

Ліквідація колгоспної системи самими селянами видається нам певною, але нам треба думати про оформлення цієї ліквідації й про правильний перехід на індивідуальне господарювання. Парцеляція земельної площі за допомогою с.-г. кооперації при збереженні всіх досягнень механізації сільського господарства також в індивідуальному господарюванні, не криє в собі загрози занепаду с.-г. виробництва.

В дальшому доповіді накреслює найважливіші програмові точки с.-г. політики в Україні в перші часи після звільнення її від окупації. В першу чергу треба буде подбати, щоб зберегти рівень с.-г. продукції в перший час бою на тому ступні, на якому він тепер. Організовані громадські комітети займуться збереженням запасів продукції та утворять правління МТС зложене з їх працівників. Прийдемо хоча б в деякій мірі державним і громадським чинникам регулювати стихійний розбій землі. Ці ж

ропорти. Тепер імігрантів не посилають до "Острова Сліз", хіба в дуже скромних випадках. Іміграційний урядовець перевіряє новоприбулих імігрантів на підставі візи, вивопенної Службою Іміграції та Натуралізації, після чого імігрант стає чужинцем, законно допущеним для постійного проживання. Він має права жити в ЗДА необмежений час — хіба що він зробить якийсь злочин, за який він може бути депортований.

Українська музика в Америці

(Продовження зі стор. 2.)

ліс П'ятігорський, Малько і інші. Отже на якій базі кристалізується музичний смак і музичне думання українського загалу в Америці? У подавляючій більшості тільки на цьому, що подає український музичний ринок: національні святакування, академії, маїфестації, концерти наших солістів і ансамблів, радіо-аудіо і українські грамофонові платівки. На перший погляд здавалося б, що все в порядку. Та коли приглянемося ближче мусимо ствердити: На академіях, маїфестаціях і всіх національних святакуваннях чиста музична субстанція силою факту, відсутня на дальший план, музика гас там тільки другорядну, "відпущуючу" роллю, отже не є головною темою, на якій зосереджувалося б увага слухачів. Крім цього музичний рівень тих імпрез є пересічно дуже низький. Концерти солістів і хорів не знаходять серед нашого загалу арозуміння і тому є рідкістю, а останніми часами взагалі не відбуваються. Ясно, що професійні солісти і ансамблі мусять "літати" — коли не мають інспірації з боку численної ентузіастичної публіки. Це так само, як композитори, майстри і письменники не творять інтенсивно, коли нема вигляді на виконання, виставлення, чи оголошення їх праць. Українські радіо передачі не дають взагалі того, що називається музикою в добром розумінні цього поняття. Вони послугуються переважно українськими грамофоновими платівками, часто погано записаними, а зрештою дуже нечисленними в розумінні доброї, стильної музики. Навіть українська "легка" музика, якої грамофонові записи останню появились досить чисельно, рідко є добре виконана і награна. Про платівки "старо-американського" нашого награвання не приходиться й говорити. В такому положенні нема іншого виходу, як тільки основно зреформувати наше власне музичне життя у всіх його внутрішніх і зовнішніх проявах. Чи і як то можна зробити, це вже інша тема, (Докінчення буде)

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

В останньому часі вплинули такі дальші жертви на Дім Української Культури: по 100 долларів: О. Василь Осташ, Обурн, Н. П., Йосиф Волк, Тромбул, Конн., А. і М. Бусель, Колчестер, Конн. (для вшанування пам'яті сина Михайла); 50 дол.: Г. Шулька, Балтимор; по 25 дол.: д-р Вол. і Лідія Касарраби, Оттава, Лл.; д-р Тома Воробець, Шовні, Оклахома, д-р Богдан Гордінський, Норт Дакота, А. Гулей, Бруклін, д-р П. Гладкий, Шікаго; 20 дол.: д-р А. Жуковський, Норт Дакота; по 10 дол.: д-р Григ. Лозинський, "Шікаго", 221 Відділ УНСОУ, Шікаго (надіслав Т. Шіпкул), Стефанія Ермолівна, Милвіл, Н. Дж.; по 5 дол.: Матвій Політило, Геркімер, Н. П., Філарет Лукіянович, Філадельфія, М. Лободик, Джерзі Сіті, д-р Роман Дубиник, Шікаго, Василь Музика, Шікаго; 3 дол.: д-р С. Парфанонович, Дітройт.

ЧЛЕНИ-ПРИХИЛЬНИКИ НТШ

В останньому часі вкладали членів-прихильників (по 25 дол.): Микола Ткачук, Шікаго (за 1952), п. О. Суковаченко, Рочестер (1953), д-р Н. Пелехович-Гайворонська, Форест Гіллс (1953), д-р Н. Пелехович-Гайворонська, Нью Йорк (1953), І. Вассараба, Кіркленд Лейк (1953), Андрій Блещук, Дітройт, (1953).

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо жити без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

В Видавничстві "Свобода" можна набути ілюстровану пригодишню повість ДОКП ГУМЕННОЇ "ВЕЛИКЕ ЦАБЕ"

що знайомить із життям давніх предків українського народу.

Понад 300 ілюстрацій. Стр. 160.

ЦІНА \$2.50.

Замовляти: "СВОБОДА" P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Український Музичний Інститут в Нью Йорку
СУБОТА, 7. ЛЮТОГО — СУБОТА, 21. ЛЮТОГО
Год. 7:30.
Зала Літер.-Мистецького Клубу.
Два Великі ПІВРІЧНІ ПОПИСИ
У ЧИ НІВ
Нижчий, середній і вищий роки.
Кляс фортеп'яний, скрипки і струнного ансамблю.
Виступлять тех учні з Елізабет і Джерзі Сіті.

Подастесь до відома всім Організаціям та Установам міста Нью Йорку, що
В НЕДІЛЮ, 15. ЛЮТОГО 1953 Р.
о год. 1:30
— відбудеться
в залі БЕТТОВЕН ГОЛД, 210 Іст. 5 вул.
(між 2 і Ебеню), Нью Йорк
ЗВИЧАЙНИЙ РІЧНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЗБІР ЧЛЕНІВ
Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Нью Йорку.
ПОРЯДОК НАРАД:
1.—Вікриття та склячення порядку нарад. 2.—Вибір президія Збору та комісії. 3.—Вішчення протоколу з попереднього Збору. 4.—Привіт. 5.—Звіт Члена Уряду та Контрольної Комісії. 6.—Дискусія та схвалення абсолютної уступальної Угоди. 7.—Справа статуту. 8.—Вибір Керівних органів. 9.—Економіка. 10.—Закриття Збору.
Коли о год. 1:30 не з'явиться понадпівне половина управлених до участі у Зборі, розпочнеться Збір години пізніше не зважаючи на кількість приїзних.
Організації беруть участь у Зборі через своїх умандатованих Представників.
Особи, які не є Делегатами можуть бути присутні на Зборі тільки в характері Гостей.
За Управу:
Петро Кучма, Голова; Володимир Понзаник, Секретар.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
Складайте Національний Дімок
P. O. Box 121
Church St. Annex, New York 7, N. Y.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАННО ПОГРУДДЯ ШЕВЧЕНКА
на його свято, що припадає на 9-10 березня. — Новий архітвір різьбара **АРХІПЕНКА**
Погруддя 20" висоти, з штучного каменя, фарбоване під бронзу \$150.00
Такого ж розміру, відлите з металом (бронза) \$525.00
Кошти обрховано за опакунинням, але без пересилки. Замовл. та чеки надс. на адр.: Archipenko Art School, 1947 B'way, N. Y. C.

Увага! Українці Дітройту, Гемтремку і околиці! Увага!
ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІТРОЙТУ, ГЕМТРЕМКУ І ОКОЛИЦІ,
з нагоди 35-літньої своєї діяльності, влаштовують
ЮВІЛЕЙНИЙ — КОНЦЕРТ
в неділю, 8. лютого 1953 р., о год. 3. п.п., в залі Народного Дому 4655 Martin St., & Michigan.
В програмі беруть участь найкращі мистецькі сили Дітройту.
Головний реферат виконуватиме радна міста м. М. БЕК. Деклямація, — артистка Катерина Кривуцька. Солісти, артист Зайферт, д-р Стефанія Цимбаліст, д-р Дмитро Атаманюк, Дуєт Галина і Ярема Шварук. Хор ООСХ під проводом п. Ярослава Філіппова. При фортеп'яній акомпанює п. Оля Дубрівна-Соловій.
ВСТУП ВІЛЬНИЙ
Промимо взяти численну участь в нашому Ювілейному Концерті.
Ювілейний Комітет.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ДО НОВОГО ПІДНЕСЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА РЕСПУБЛІКИ

Під таким заголовком „Радянська Україна“ (з 6 січня) друкує на першій сторінці статтю, в якій говориться про „план урожайності“ в 1953 р. Редакція визнає, що вже тепер на початку року „зміцнити склад голів колгоспів, директорів машинно-тракторних станцій, радгоспів, бригадирів виробничих і тракторних бригад та завідувачів тваринницькими фермами“, бо „підготовка до наступної весняної сівби має бути розгорнута широким фронтом“. Та одночасно редакція стверджує, що „міністерства (сільськогосподарства, бавовництва, і радгоспів) та багато партійних, радянських і сільськогосподарських органів по-справжньому ще не займаються підготовкою до весняної сівби“. І автор грозить тим усім організаціям (в тому ж і міністерствам), що в розпорядженні партійних організацій „с невичерпні сили і могутні засоби, для піднесення політичної і організаційної роботи на селі“. Гадасмо, що поневолене населення України знає добре всі ці „сили і засоби“ — від кількох десяти років, але насильницька влада їх „найновіше використовує“ тоді, коли їй тільки цього заохочеться і в той спосіб „запалює на боротьбу за одержання високих урожаїв“. Та важко справді „запалити“ народ на невільну працю, з якої користас чужа окупаційна влада.

ЛЕКЦІЇ ПО ПРАЦІ П. В. СТАЛІНА

Такі лекції відбуваються тепер у Станіславіві і вони „присвячені геніальній праці

РОЗЗУМ

Пошуку ADOLF KMETZ був 1945 р. в Німеччині в таборі Hallesdorf, ам. зона. Хто знає про нього або він сам, прошу надіслати на адресу: ANHELA KMETZ 316 Van Horne St., Jersey City, N. J. USA. Награв, часом, си. просимо про передрук.

ПРАЦЯ

ПОРТЕРІВ
денні і нічні.
Зголошуватись
15-25 Whitehall Street
кім. 210.
Недалеко від South Ferry.
New York, N. Y.

КУРСИ — НАУКА

ТРЕНТОН І ОКОЛИЦІ

Викладач
З ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
під гостинним керівництвом відомого викладача з Джерсі Сіті, Інж. Др. Костя Черв'яка. Підбувають стало в п'ятницю, о год. 7 веч. в домі п. О. Кри-венка, 1328 Deutz Ave., Trenton, N. J.

Зайняття можуть зголошуватись і мене або на викладач.
Інж. Т. ЛЕВІЦЬКИЙ,
635 Centre St., Trenton, N. J.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково прислали поштовими марками 10 ЦЕНТІВ за виготовлення нової адресної кліпши, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи“.

НОВИЙ КАТАЛОГ! НОВІ КНИЖКИ!

Тасмій фронт, сенсаційний роман, С. Любомірський, стр. 149 \$.85
Селіська Санаторія, повість, О. Звичайна, 218 стр. 1.65
Пригоди молодого лицаря, роман з козацьких часів, 2 томи, С. Черкаський, 2.50
Мала, повість, Д. Гуменна 1.75
Максим Залізняк, історичний роман, 2 томи, В. Радич 2.50
Страшна Пастка, повість, М. Гоголь 1.25
Івасик Орлик, оповідання та вірші для дітей, І. Шугай 1.40
Для малюків про звірят, збірка віршів з ілюстраціями, Б. Переліска .60
Українська Мова, письмові й граматичні вправи для початкових шкіл, П. Миродубний 1.00
Один з 15 мільйонів (в англійській мові) М. Приходько 2.75

УВАГА! Вже вийшов з друку ілюстрований Каталог книжок та грамофонних платівок (рекордів) Української Кооперативи „Калина“, на 1953 рік.

Цей НАЙНОВІШИЙ каталог української книжки на еміграції, він повинен знаходитись в кожній українській хаті.
Повинний КАТАЛОГ вислало БЕЗПЛАТНО.
Пишіть на адресу:
KALYNA UKRAINIAN CO-OPERATIVE LIMITED
862 Main Street, Winnipeg, Man., Canada.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В КАНАДІ

АДВОКАТ ТЕОДОР ГУМЕНЮК ПРИЗНАЧЕНИЙ РАДНИКОМ КОРОЛЕВИ

В новорічній листі відзначенні, першій за панування королеви Єлизавети II, генеральний правник провінції Онтаріо, Портер, відзначив серед інших широко відомого в Канаді адвоката українця Теодора Гуменюка в Торонті (Queen's Council).

НОВЕ ПІДПРИЄМСТВО НЕСТОРА РЖЕПЕЦЬКОГО

Молодий українець Нестор Ржепечий у Вінніпегу належить до найбільш підприємих українських підприємців в Канаді. Це один з нечислених українських імігрантів, що прибувши в цю країну по минулій світовій війні, не тільки дають собі раду, але й дають великий вклад у розбудову канадської промисловості, торгівлі і культури.

Свій діловий життєвий Ржепечий, коли організував спілку з обмеженою поручкою „Неопол Ресторан“, яка має сьогодні ресторани і дві крамниці (м'яси і проєкти) у Вінніпегу. Постановив він цю спілку на такі сильні основи, що незважаючи на різні зміни адміністративного персоналу та управи, вона досі успішно розвивається.

Зусиллями п. Ржепечий і провінції Манітоби за в даний час впровадження солідних підприємств оглядом українських регулярних передач із місцевих радіо-станцій.
Недавно п. Ржепечий набрав кілька акровий хутір у дільниці Ст. Джеймса, із теплярною квітви. Він збудував ще одну теплярню з розсадами квітками і заложив у північній дільниці Вінніпегу, при вулиці Мейн, крамницю квітів (флавер шоп), що й назвав „Лотос Гарден“ від імені свого хутора. Він іздив аж до Флориди, де нав'язав контракт із різними доставцями і продукцентами підтропічних і тропічних квітів.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР — ПРИСВЯЧЕНИЙ ТВОРЧОСТІ О. ЛЯТУРИНСЬКОЇ

Заходом Літературно-Мистецького Клубу в Торонті, улаштовано було при кінці грудня Літературно-Мистецький Вечір. Цей вечір присвячено сучасній найвидатнішій поетці Оксані Лятуринській.

Організатори цього Вечора бажали запізяти наше громадянство з видатною поеткою, що дуже заслужилася для нашої культури, а попри те думали пристарати фонди для видання її творів. Публіки не було так багато, якби воно повинно бути. Але прийшли ті, що постійно цікавляться нашим культурним життям. Тому і настрій був інший, як на всіх подібних імпрезях. Настрій сконцентрованості і уваги. Почувалося зв'язок між виконавцями програми і публікою. По короткому вступному слову письменника Уласа Самчука, був реферат ред. В. Гошовського. Ця доповідь дала присутнім виразний образ найвидатнішої сучасної поетки, змальовуючи її життя як людини і як творця в літературі, мистецтві і скульптурі.

Пізніше відбулася мистецька частина з рецитациями творів авторки, співами та виступом Христі Колесні-Герич. Другу частину творила прем'єра танку „Плч Ярославни“ в постановці Оленки Гердан-Заклинської.

Чи Ви є членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

СПЕЦІАЛЬНА ВИПРОДАЖ КНИЖОК

ЛІС МИКІТА
ЛЮДОДИ
СПІЛЧЕННИЙ ДОВГІЛЬНИЙ ЧОЛОВІК
ЯК МУЖИК ХОДИВ ДО ЦАРЯ ПРАВДИ ПУКІ
КАТИ
ДЕ ЛЮБОВ ТАМ І БОГ
РОСІЯ І УКРАЇНА
ХРИСТОС У ГАРНІЗОНІ

Ціна за всі книжки \$2.00
Замовлення слати до:
"СВОВОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ! УКРАЇНСЬКІ ВЧИТЕЛІ!

Використайте час для навчання Ваших дітей української мови і письма на основі НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО БУКВАРЯ-ЧИТАНКИ МОВО РІДНА
Опрацьованого І. Корницьким
і рекомендованого д-ром К. Каслевським.
„БУКВАР-ЧИТАНКА“ на своїх 192 сторінках має: 1) Посібник для учнів англо-мовних шкіл, за якими діти, що знають основи англійської мови, легко можуть засвоїти українську абетку; 2) Буквар; 3) Читанку. В текстах біля 200 рисунків і ілюстрацій!
ПОДРІВНА ЦІНА \$2.00.
Замовлення враз з належністю слати до:
"СВОВОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВЕ ВИДАННЯ ОПДІ

УКРАЇНА, ЗЕМЛЯ МОЇХ БАТЬКІВ
Описова географія України Юрія Сірого.
Розкішне видання на крейдяному папері з художньою кольоровою ілюстрацією П. Холодного та 46 ілюстрацій.
Книжка корисна для молоді й дорослих!
Ціна \$1.25.
Книжку можна набути в книгарні „Свобода“:
"СВОВОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Великий двосічний меч, що його червоне від крові лезо тьмяно відбивало світло стін-
них смолоскипів, — в руках
Тарзана свистів у повітрі, заточуючи нищівні кола.

Американці рятують пам'ятки старовізанського мистецтва

До Вашингтону повернувся з своєю останньою поїздки до Істамбулу в теперішній Туреччині (коли це місто зналося Константинополем або Царгородом), проф. Пол Андервуд, що керував там археологічними працями для Візантійського Інституту. Проф. Андервуд поінформував про висліді трьохрічних праць археологічної комісії. Точні результати праць, зокрема цікаві кольорові фрески будуть представлені в справозданні дослідній бібліотеці Гарварда в Джорджтауні, при якій проф. Андервуд працює, як знавець візантійського мистецтва й історії. Праця приватної американської місії в Істамбулі виявила безцінні мозаїки та фрески візантійської старовини, що походять з 9 та 14 століть. Мозаїки й малювання знаходились під піпіним замальованим і тинковим й відкриття їх вимагало обережного й коштовного усування піпінних навістрів. Зокрема цінні висліди дали праці в Святий Софії, що була релігійним центром східного християнства до 1453 року, себто до часу завоювання Візантії магометанами. У цій старовинній будівлі, що є Ватиканом Сходу, праці продовжувались біля двадцяти років й наближаються вже до кінця. Загальне зацікавлення працями й поштою до них дали відкриття стінного фрескового малювання в бувшій манастирській церкві Капіс Джами. Потім виявилось, що ці фрески пов'язані з могутнім давнішим мистецтвом, що провадить до великої скарбниці прадавньої християнської культури — Святої Софії. Турки, завоювавши Константинополь, перетворили Софію у магометанське свято, покривши християнські мозаїки тинком й орнаментами. Проте, коли в 1924 році на чолі Туреччини став Кемаль Паша, він, щоб уникнути постійних непорозумінь між магометанами й християнами, перемінив свято в державний музей й дозволив у ньому, зокрема представникам американського Візантійського Інституту провадити дослідні й відновлювальні праці пам'яток мистецтва.

Перешкоди в об'єднанні Карибських островів

З Тринідаду наспіли відомості про перешкоди в здійсненні плану британського уряду щодо об'єднання різних частин так зв. Карибських колоній. З огляду на відмінності в управлінні й устрій між окремими частинами Карибів, уряд планує усі частини т. зв. Західної Індії отримати тісніше в спільному управлінні, що його б очолив генеральний губернатор та об'єднали однакові митні приписи. Запроєктована Федерація мала б охопити такі володіння британської корони, як Джеймаїка, Британський Гондурас, Британська Гвіана, Ліверд, Острови В'єндрод, Тринідад і Тобаго. Це переважно острови, положені в Карибському морі, лише Британська Гвіана лежить у Південній Америці й граничить з Венесуелою та Бразилією, а Британський Гондурас — в Центральній Америці біля Гватемали. Британський уряд відбував вже наради з представниками Карибських колоній, при чому виявилася незгода окремих складових частин Карибів на справу об'єднання. Зокрема населення острова Тринідад висловлює побоювання, що знесення митних обмежень підірве їхній економічний добробут. Досі цей острів, — це єдина економічно квітуча частина Карибів, яка не потребувала допомоги з метрополії. Британська Гвіана, населення якої у більшості відірвані від населення інших частин Карибів, не бажає знесення обмежень в пересування населення, щоб не змішались з населенням інших частин колоній. Проте спротив окремих частин не зможе перешкодити об'єднанню тієї частини британських володінь, які ніколи не зможемо оселити неабиякого життєвого рівня без тісної економічної й адміністративної співпраці. До цього особливо схильються більш занедбані частини Карибів.

Масте Артритизм, Ревматизм? Пошто терпіти нестерпимо. Леон Solid Liniment помаже — лише \$2.25 в аптеці або пишіть: Leon Corn and Callous Salve \$1.25 на нагнітці і мозолі (під поштову тверда шкідра). LEON, 311 — 5th Ave. Room 209-Sv, New York 16, N. Y.

ТУРБУЄ ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви стурбовані тим, що ваше волосся загато випадає або рветься на кінцях через непереродку сухості, як зрадієте, як доведеться від людей, що колись хворіли на випадання волосся на голові. Вони врятували себе від цієї нещастя використанням нового ліку, що зветься ТРАНСАН (TRYSAN).
Доходять відомості, що ці й інші турботи з волоссям, які бувають від сверблячки, малого ліпкого тощо, припиняються за допомогою правильного використання цього чудового ліку.
Не зволікайте, як поки погіршає стан вашого волосся, а зараз же використовуйте ТРАНСАН. Ми маємо його тепер в обмеженій кількості. Ви можете дістати його за спеціальною ціною, коли надішлете поштою повідомлення до TRYSAN Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Зайдіть вишлють вам тридцять пачок за \$5, тобто із знижкою \$1 від звичайної ціни. Коли пошлати післяплатою (C. O. D.), тоді додати ще поштову доставку.

Якщо ви хочете випробувати цей дивовижний препарат без ризику, то вишлють оцей випробувальний лік за \$1.25. Зайдіть вишлють вам 2 пікетети-договору вартості пачки за \$4 з додатком Фідерального податку в 80 цит. Це знижка в \$1.20 на правильний ціні. Якщо, після ужиття згідно з вказівками, ви не будете задоволені з використанням, вам звернуть повну грошову заплату.
Якщо ви хочете випробувати цей дивовижний препарат без ризику, то вишлють оцей випробувальний лік за \$1.25. Зайдіть вишлють вам 2 пікетети-договору вартості пачки за \$4 з додатком Фідерального податку в 80 цит. Це знижка в \$1.20 на правильний ціні. Якщо, після ужиття згідно з вказівками, ви не будете задоволені з використанням, вам звернуть повну грошову заплату.

Адміністрація „Свободи“.

ТАРЗАН, Ч. 3,001. Здобуття входу.

Просто кризь живу стіну коріян мавпоподібна пробіла шлях до дверей до залі Пана-Атлюка.

АРКА
КУПУЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ФІРМІ!
48 ІСТ 7-ма ВУЛИЦЯ, в НЬО ЙОРКУ

Потрібний Вам добрий товар — пишіть до „АРКИ“!

- Потрібна Вам добра річ на дарунок — пишіть до „Арки“!
- Потребуйте добру УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ — „Арка“ вишле Вам поштою.
- Замовте в „Арку“ БЕЗПЛАТНИЙ КАТАЛОГ українських платівок.
- МАНІННИ ДО ПИСАННЯ, радіо-апарати, патефони, шахи, годинники, фактури, фотографічні апарати.
- ВІДРОБИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА, різьби — вишпик — блози — хустки — найкращий вибір тілки в „Арку“ в Нью Йорку.
- ПРИВІВНИ ДО ВИПІВАННЯ: панамі різних кольорів, каміа всіх грубостей, нитки DMC у всіх кольорах, Mouline у всіх відтінках — імпортовані з Франції, одержите записки в „Арку“.

АРКА ВИКОНУЄ ЗАМОВЛЕННЯ ПОШТОЮ!

► ДЕТАЛЬ — ІМПОРТ — ГУРТ ◀

ARCA CO.
48 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
Phone: GRamercy 3-3550

ПІВДЕННА КОРЕЯ МОЖЕ ВИСТАВИТИ 8 ДИВІЗІЙ

Вашингтон. — Південно-корейський генерал Чанг Кук, що прибув до ЗДА на короткий час, щоб пригледитися військовому навчанню в Америці, заявив, що Корея ще спроможна виставити 8 дивізій, якщо це знайде прихильний відгук і поміч в озброєнні з боку ЗДА. Це твердження корейського генерала збігається з поглядом ген. Дж. Фліта команданта наземних сил Об'єднаних Націй в Кореї, які, як твердить генерал Фліт, „не зустріли підтримки“ у Вашингтоні.

ДР. М. МАНЗЕЛЬ
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
Лікар з старого краю, говорить про українську, багато років успішно лікує „гострі й застарілі недуги“ чоловіків і жінок — недуги нирок і сечового міхура, шіт та загальне ослаблення. Лічення застарілими пеніцилінами та інших лікарств, Аналіз крові, сечі і інших виділень. Аналіз крові для супутних дозволів. Година: Щодня 10-11, 4-7; в неділю 11-1.
ЕКЗАМІНАЦІЯ \$3.00

МУЖЧИНИ, ЖІНКИ

Якщо ви не задоволені тим, що не можете витіснити виноді, які вам дає ПРИРОДА, тому що вам їх замало або не до вповоду, з недостатком належних вітамінів в щоденній дієті, то прочитайте оце.
Вас повинні спеціально цікавити вітміни від тих, що мали найбільш добродіяства з ужиттям форм у лі, знають як ТРІ-Х. Це та формула, якої подивна доза дає більше ніж мінімальне застосування для дорослих людей загальною призначенням вітамінів.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.

Якщо ви відчуваєте, що ви не можете скоротити з такою складністю, то ви будете раді довідатись, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлите оцей випробувальний лік за \$3.50 відвертеною поштою. Не забудьте пошлати грошей з задоволенням. Заплатите поштові три долари.